

334. 5 (471). 1929ⁿ Kiuruveden Työväen O. k.

1930

KIURUVEDEN TYÖVÄEN OSUUSKAUPPA

R. L.

JOHTOKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS
23 TILIVUODELTA 1929

Mikkeli 1930, Mikkelin Työväen Kirjapaino

26702

Vuoden 1928 loppupuolella vallitseva taloudellinen tilanne, joka ilmeni yleisenä rahapulana, viittasi jo siihen, että nyt kulunut vuosi tulisi taloudellisessa suhteessa olemaan edeltäjäänsä kireämpi. Ja nyt sen päättyessä me voimmekin todeta, että tässä olettamuksessa ei ole pettymys kohdannut.

Kulunut vuosi on ollut kauttaaltaan ankaraa koettelemusten aikaa taloudelliselle toiminnalle. Rahapula muuttui vaikeaksi taloudelliseksi pulaksi. Huono aika on ollut yleisenä puheenaiheena ja sen aiheuttamia syitä on vilkkaasti pohdittu. Suurimpana syynä tällaiseen huonoon aikaan lienee sittenkin, että ankara kilpailu ulkomaisilla markkinoilla ja pitkän aikaa meidän tärkeimmän vientiteollisuuden, puutavarateollisuuden alalla, on ollut maalemme sangen epäedullinen, mitä tulee vähemmän jalostettuun puutavaraan.

Jo edellisen vuoden suuresti tuontivoittoinen kauppataase on tästä johtunut huomattavalta osaltaan. Myöskin työmarkkinat puutavarateollisuuden alalla ovat olleet harvinaisen hiljaiset. Metsätöitä on ollut vähän ja sahalaitoksia pantiin joko kokonaan seisomaan tai työskenneltiin niissä vain supistetulla työvoimalla ja lyhennetyillä työviikoilla. Työttömyys kuluneen vuoden lopulla alkoikin

kasvamaan hirvittävässä määrässä. Työttömyyttä ei ole lisännyt yksistään puutavarateollisuus, vaan myöskin rakennusteollisuus, jossa jo edellisenä vuonna oli ankara lomakausi, ja joka samanlaisena on jatkunut kuluneen vuodenkin.

Huono aika yhdellä alalla aiheuttaa samanlaisen tilanteen lukuisilla muillakin aloilla. Se tarttuu kuin rutto alalta toiselle. Kaikkein ensimmäisenä se alkaa tuntua vähittäiskaupassa ja pian sen jälkeen tehtaitten varastojen kasvamisessa. Mikä on luonnollistakin, koska ihmisten ostokyky työn puutteen takia on perin heikko.

Tämä huono aika on voimakkaasti tuntunut myös edistysmielisissä osuuskaupoissa, koska juuri niiden kannattajat ovat etupäässä työttömyydestä kärsineet. Koko maan huomioon ottaen on osuuskauppojemme jäsenmäärä sentään noussut ja liikevaihtokin kasvanut. Se on jo ilahduttavaa todeta, sillä tällaisten olosuhteiden vallitessa voidaan jo paikallaan pysymistäkin pitää hyvänä saavutuksena. Yksityisessä kauppamaailmassa sensijaan tapahtui vararikkoja tuon tuostakin ja samoin "loppuunmyyntejä".

Mitä erikoisemmin tähän omaan liikkeeseemme tulee, niin on huono aika vaikuttanut tuntuvasti, mutta ei kuitenkaan siten, että sen elinvoimaisuus olisi tullut millään tavoin uhatuksi. Varastot, jotka kireän rahapulnan johdosta kasvoivat yli sen määrän, mikä katsotaan kohtuulliseksi myyntiin verraten, olivat vuoden vaihteessa suuret. Saatavat myös ylitti kohtuuden määrän.

Siitä huolimatta, että olemme tällä hetkellä selviytyneet ankarasta kilpailusta sellaiseenkin tulokseen, kuin mitä järempänä esitämme, johtuu suureksi osaksi siitä aatteellisesta uskollisuudesta, mitä jäsenkuntamme on osoittanut.

Jäsenistö.

Jäseniä liittyi kuluneellakin vuodella 146. Eronnut kuoleman tapauksen tähden 16 sekä poistettu jäsenluettelosta n.s. nimijäseniä 40, jää lisäykseksi 90. Näin ollen oli jäsenmäärä joulukuun 31 p:nä 1929 1,220.

Liikkeen laajennukset.

Kuluneellakin toimiajalla on pitänyt toimipaikkojen lukua lisätä yhdellä, nimittäin avaamalla järjestyksessään n:o 14 myymälä n.s. Kalliokylään, josta kannattamattomana lopetettiin jakelupaikka. Näin ollen oli vuoden lopulla liikkeellä toimipaikkoja yhteensä 18, nimittäin: keskusvarasto, 14 sekataavaramyymälää, ruokamyymälä, kahvila ja leipomo.

Liikevaihto.

Liikkeemme myynti ei jaksanut kohota edellisen vuoden myyntimäärään saakka syistä, joista jo kertomuksen alussa huomautimme. Liikkeen myynti teki Smk. 6,723,751: 35. Kun edellisen vuoden myynti oli Smk. 7,226,255: 80, on vähennys 502,504: 45 eli 6,9 %.

Myynti jakautui eri kuukausien osalle seuraavasti:

	V. 1929	V. 1928	+ Lisäys — Vähennys	%
Tammikuu	547,768: 85	553,104: 55	— 5,335: 70	0,96
Helmikuu	564,804: 45	576,476: 65	— 11,672: 20	2,02
Maaliskuu	650,614: 85	662,620: 55	— 12,005: 70	1,81
Huhtikuu	625,266: 84	619,387: 60	+ 5,879: 24	0,94
Toukokuu	641,585: 30	651,952: 30	— 10,367: —	1,5
Kesäkuu	611,251: 55	649,258: 40	— 38,006: 85	5,85
Heinäkuu	546,253: 95	561,540: —	— 15,286: 05	2,72
Elokuu	515,565: 35	548,675: 80	— 33,110: 55	6,04
Syyskuu	424,227: 11	530,472: 80	— 106,245: 69	20,03
Lokakuu	500,245: 20	581,520: 05	— 81,274: 85	13,98
Marraskuu	517,559: 90	560,123: 60	— 42,563: 70	7,57
Joulukuu	578,608: —	731,123: 50	— 152,515: 50	20,86
	6,723,751: 35	7,226,255: 80	— 502,504: 45	6,9

Eri toimipaikkojen osalle jakaantui myynti seuraavasti:

	Myynti	+ lis. — väh.	%
Myymäla N:o 1	1,374,089: 30	— 136,847: 60	9,06
„ „ 2 *)	296,941: 50	— 193,282: 65	65,1
„ „ 3	433,059: 25	— 16,898: 12	3,7
„ „ 4	517,189: 45	— 163,142: 60	24
„ „ 5	516,561: 80	— 474: 85	0,09
„ „ 6 *)	418,227: 05	— 189,966: 75	31,24
„ „ 7	349,504: 20	— 1,068: 50	0,3
„ „ 8	204,742: 60	— 46,202: 25	18,5
„ „ 9	450,118: 25	— 95,379: 20	17,5
„ „ 10	265,359: 90	— 59,719: 45	18,37
„ „ 11	188,092: 45	— 15,251: 60	7,5
„ „ 12	616,118: 90	+ 74,311: 95	13,7
„ „ 13	215,545: 40	+ 135,087: 95	167,8
„ „ 14 **)	202,010: 40	—: —	—
Ruokatavaramyymälä	536,243: 21	— 17,167: 49	3,1
Kahvila	123,570: 75	— 1,151: 10	0,9
Koko liikevaihto	6,723,751: 35	— 502,504: 45	6,9

Tavaran hankinta.

Kuten aikaisemminkin, on tavaroitten osto koitettu keskittää Osuustukkukauppa r.l:n, nousten kuluneellakin vuodella Smk. 5,277,737: 62, eli 78,5 %.

Maalaistavaroitten osto myös osoittaa tasaista nousua, tehden 6,8 %:ia. Edellisen vuoden ostoprosentti oli 5,9. Huomattavammat laadut maalaistavaroista muodosti liha ja voi. Varsinkin voita olisi ollut tilaisuus välittää enempi, mutta huono aika oli vaikuttamassa, että myyntitilaisuuksia oli vähän.

Tuotantolaitos.

Leipomomme valmistusarvo oli Smk. 115,455: 39. Lisäystä Smk. 7,014: 14, eli 6,46 %:ia. Leipomon valmistus olisi ollut suurempi, vaan leipomon mestarin puutteessa joutui leipomo olemaan suljettuna noin 1 kuukauden.

*) Jakelupaikka lakkautettu. **) Toiminta alkoi 15/2 —29.

Säästökassaliike.

Ensi kerran säästökassan toimiaikana on toiminta ollut niin vilkasta, kuin se on ollut. Huono aika luonnollisesti oli suurena syynä siihen. Vähäisetkin liikenevät rahat oivalsi moni jäsen kiireen kaupalla tallettamaan säästökassaan, ottaakseen tarvittaessa ne pois. Siitä syystä nousikin talletustapahtumat 999, poisottojen luvun ollessa 622. Uusia vastakirjoja avattiin 535 ja entisiä kuoletettiin 25. Uusien tallettajain runsaus johtuu n. s. valistusviikon ansiosta, joista taas kiitos myymäläneuvostojen jäsenille ja myymälänhoitajille siitä, että huonosta ajasta huolimatta hankkivat niinkin monta uutta tallettajaa. Tallettajain saatavat vuoden lopussa liitetty korot huomioon otettuina tekivät Smk. 755,434: 16, jakautuen 1,547 vastakirjalle. Keskimäärin tekivät säästöt tallettajaa kohden 488:32 ja jokaista jäsentä kohden 619:21. Talletusten suuruudessa ei osuuskauppamme voi kilpailla, mutta tallettajain runsaudessa. Ottaen huomioon köyhän Savomme, on edellä mainittujakin numeroita pidettävä varsin tyydyttävänä.

Talletuskorko, joka vuoden alussa oli 7 %:ia, korotettiin 1/7 —29 7,5 %:iin.

Kiinteistöt.

Kuluneella vuodella ei uusia kiinteistöjä tarvinnut ostaa. Sensijaan uudistus- ja parannustöitä oli suoritettava useissa myymälöissä, jotka olivat aivan välttämättömiä. Huomatuin oli Remeskylän myymälän ja varaston rakennuttaminen sekä asuinhuoneitten parempaan kuntoon laittaminen.

Kiinteistöjen arvot esiintyvät tilinpäätöksessä 3 %:n poiston jälkeen Smk. 586,646: 30 suuruusena.

Päämyymälän rakentamisesta oli huonon raha-ajan tähden luovuttava, vaikkakin kaupparamme viime kevätkokous siihen antoi suostumuksensa.

Kalustot.

Kalustoon ei ole tarvinnut kiinnittää huomattavammin pääomaa. Kaluston lisäys tekee ainoastaan Smk. 8,946: 22, josta summasta huomattavin osa eli Smk. 4,500: — on mennyt Remeskyvän myymälän uuden kaluston ostoon. Kalustosta tehdyn 10 %:n poiston jälkeen jää kaluston arvoksi Smk. 85,678: 79.

Vakuutukset.

Kauppamme omaisuudet ovat vakuutetut seuraavista summista: kiinteistöt Smk:sta 803,500: —, tavara-varastot Smk:sta 1,713,500: — ja kalustot Smk:sta 138,000: —. Yhteensä Smk. 2,655,500: —.

Tapaturmavakuutus, ryhmähenkivakuutus ja jäsenten hautausvakuutus ovat edelleenkin voimassa.

Tapaturmia lievempää laatua tapahtui 3 ja suoritti niistä vak.-yhtiö yhteensä Smk. 1,579: 70. Hautausvakuutetuista jäsenistä kuoli 9, joiden omaisille maksettiin yhteensä Smk. 4,500: —.

Kaikki vakuutukset ovat otetut Henki- ja Palo-Kansasta.

Valistustyö.

Kauppamme toimialueilla on valistustyötä edelleenkin tehty. Osuuskauppajuhlia on pidetty 9, joissa kuulijakuntaa on ollut runsaasti. Juhlapuhujana esiintyi rva Aino Lehtokoski.

Kuluttajain Lehteä on tilattu kaupan varoilla lähes tuhat vuosikertaa. Osuusliike-lehti on tilattu jokaiselle johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenelle sekä ”Työtoveri” toimihenkilöille.

Osuuskuntakokoukset.

Osuuskuntakokouksia on kuluneella vuodella pidetty varsinaiset kevät- ja syyskokoukset.

Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostoon v. 1929 ovat kuuluneet: Ville H. Kämäräinen puheenjohtajana, Paavo Hyvönen varapuh.-johtajana, Emil Ruotsalainen sihteerinä. Muina jäseninä: Heikki Leskinen, Pekka Tikka, Alma Leskinen, Pekka Kärkkäinen, Nestor Dahlgren. Varajäseninä: J. H. Mattila, Job. Murtomäki ja Kalle Remes.

Erovuorossa olivat vuoden lopussa varsinaisista jäsenistä Heikki Leskinen ja Pekka Tikka, jotka valittiin uudelleen. Henkilökuntaan siirtyneen Alma Leskisen tilalle valittiin Pekka Tossavainen. Varajäsenistä J. H. Mattila valittiin uudelleen ja J. Murtomäen ja K. Remeksen tilalle valittiin Olli Pesonen ja Alf. Meriläinen.

Hallintoneuvosto on kokoontunut 4 kertaa ja on pöytäkirjoissa 46 §:lää. Kuukausitilien ja säästökassan tarkkailijoina ovat hallintoneuvoston valtuuttamina toimineet Emil Ruotsalainen ja J. H. Mattila.

Johtokunta.

Johtokuntaan ovat kuluneella vuodella kuuluneet toimitusjohtaja Anu Koponen ja valtuutettuina jäseninä Matti Kangaskokko, Emil Ruotsalainen. Varajäseninä Heikki Katainen, Pekka Ruotsalainen. Kuolleen Pekka Ruotsalaisen ja johtokunnasta eronneen Heikki Kataisen tilalle valittiin Jahvet Huttunen ja Kalle Ålander.

Johtokunta on pitänyt 29 kokousta ja on niissä laadittu 141 §:ää.

Myymäläneuvostot.

Myymäläneuvostojen jäseninä oli v. 1929 seuraavat: Myymälä N:o 1: Johtokunta.

Myymälä N:o 2: Juho Komulainen, Joonas Ojala, Heikki Kainulainen; varalla Heikki Kemiläinen, Matti Tikkanen.

Myymälä N:o 3: Paavo Hyvönen, Ville Rytönen, Antti Tikkanen, Juho Tikkanen; varalla A. Kärkkäinen, M. Kumpulainen.

Myymälä N:o 4: Heikki Leskinen, Pekka ja Mooses Tikkanen, Abr. Harju; varalla Rob. Ruotsalainen, Juho Kanerva.

Myymälä N:o 5: Nestor Dahlgren, Lauri Tenhunen, Jalmar Blomberg, Juho Rytönen; varalla J. Dahlgren, E. Saastamoinen.

Myymälä N:o 6: Alma Leskinen, Pekka Tossavainen, Heikki Laukkanen, Heikki Heinonen; varalla M. Pulkkinen, K. Kananen.

Myymälä N:o 7: Pekka Tikka, Matti Pasanen, Heikki Tikkanen, Taav. Kauranen; varalla Aug. Marin.

Myymälä N:o 8: Matti Manninen, Viljam Tolonen, Vilho Manninen, Kalle Leskinen; varalla Herman Feld.

Myymälä N:o 9: J. H. Mattila, H. Mikkonen, J. Vidgren, J. Turpeinen, O. Hälinen, H. Väisänen; varalla H. Tenhunen, T. Kainulainen.

Myymälä N:o 10: Job. Murtomäki, Yrjö ja Eino Aittokoski, O. Pesonen; varalla A. Pennanen, R. Jauhainen, A. Pulkkinen.

Myymälä N:o 11: Emil Ruotsalainen, Paavo Laukkanen, Matti Mård, Hese Pesonen; varalla A. Karkulehto, Ville Nissinen.

Myymälä N:o 12: Pekka Kärkkäinen, Paavo Haataja, Väinö Siik; varalla Aappo Lämsä, Ville Penttinen.

Myymälä N:o 13: Kalle Remes, Aatu Karjalainen, Väinö Rahikainen, Eino Kumpulainen, Reeti Meriläinen; varalla V. Rantonen.

Myymälä N:o 14: Ei ollut myymäläneuvostoa.

Osuuskunnan edustajat.

Osuuskuntaa v. 1929 aikana edustivat seuraavat: KK:n kokouksessa V. H. Kämäräinen, N. Dahlgren. Osuustukukaupan, Palo- ja Henki-Kansan sekä paikallisten yhtiöitten kokouksissa Anu Koponen. Savon Osuuskauppa-liiton kokouksessa P. Kärkkäinen, M. Kangaskokko.

Tilintarkastajat.

Tilintarkastajina ovat toimineet osuuskuntakokouksen valitsevat KK:n edustaja Lauri Leppäranta, johtaja Auk. Läksy ja V. E. Saastamoinen.

Henkilökunta.

Osuuskaupan henkilökunnassa tapahtui kuluneella vuodella seuraavat muutokset: Myymälöissä n:o 10, 11 ja ruokatavaramyymälässä tapahtui myymälänhoitajan vaihdos. Samoin erosi monivuotinen kirjanpitäjä rva Sigrid Ruotsalainen. Kaupan henkilökunta lisääntyi yhdellä ja on nykyinen henkilökunnan määrä 27. Toimihenkilöitten nimet ja palvelukseen tuloaika oli vuoden lopulla seuraava:

Konttori:	tullut osuusk.
Koponen, A., toimitusjohtaja	1/8 —26
Humaloja, Aino, kirjanpitäjä	15/8 —29
Keskusvarasto:	
Turpeinen, Väinö, varastonhoitaja	2/10 —22
Turpeinen, Eino, varastoapulainen	1/1 —28
Katainen, Heikki, autonkuljettaja	1/5 —26
Kärkkäinen, Pekka, hevostmies	15/7 —19
Sekatavaramyymälät:	
Kainulainen, Antti, myymälänhoitaja N:o 1..	1/5 —28
Kangaskokko, Martta, myyjätär „ 1..	1/1 —28
Kärkkäinen, Eino, myyjä „ 1..	1/1 —24
Hellman, Ilmi, myymälänhoitaja „ 2..	1/6 —28
Ruotsalainen, Juho „ 3..	1/8 —20
Kastarinen, Oskar „ 4..	1/5 —20
Immonen, Elsa „ 5..	5/11 —26
Virtanen, Eino „ 6..	1/6 —27
Kangaskokko, Sandra „ 7..	1/6 —27
Manninen, Tyyne „ 8..	1/7 —25
Ruotsalainen, Lassi „ 9..	15/3 —20
Tuupainen, Siiri „ 10..	1/8 —29
Leskinen, Alma „ 11..	1/5 —29
Ruotsalainen, Ville „ 12..	15/12 —27
Kaleva, Ester „ 13..	1/8 —28
Huhtala, Tyyne „ 14..	15/2 —29

	tullut osuusk.
Ruokatavaramyymälä:	
Leino, Väinö	23/11 —29
Kahvila:	
Ruotsalainen, Hanna, v.t. emännöitsijä	15/3 —27
Piippo, Ester, tarjoilija	15/6 —28
Leipomo:	
Dolck, Paavo, mestari	1/10 —29

Keskusjärjestöt.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto, KK, edistysmielisten osuuskauppain aatteellinen keskusjärjestö, hoitaa osuuskaupallista valistustyötä ja antaa osuuskaupoille liikkeenhoidollisia ohjeita sekä suorittaa tilintarkastuksia. Näiden tehtävien ohella KK harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa. KK:lla on myöskin oma kirjapaino, kirjansitomo, tarkkailuvälinetehdas sekä paperipussitehdas. Osuuskaupoille välitettiin viime vuoden aikana tavaroita yhteensä 18.3 milj. markan arvosta. Tämä summa on 3.3 milj. markkaa suurempi kuin edellisen vuoden myyntimäärä oli.

KK:hon liittyneet osuuskaupat toimivat viime vuoden aikana vaikeissa olosuhteissa. Vallinneesta pula-ajasta johtui, että hyvin usean osuuskaupan liikevaihto väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Tästä johtui tietysti sekä liikekustannusten että tavaravarastojen määrän suhteellinen kohoaminen. Monia muitakin vaikeuksia ilmaantui. Onkin niin ollen luonnollista, että osuuskauppatoiminta ei viime vuoden aikana voinut edistyä samalla tavalla kuin se aikaisempina vuosina on edistynyt. Osuuskauppain toiminnasta on mainittava seuraavaa:

Osuuskauppoihin liittyi vuoden aikana kaikkiaan 21,225 jäsentä. Kun jäsenluetteloista poistettiin vuoden aikana kuolemantapausten, paikkakunnalta poismuuton y.m.s. syiden tähden kaikkiaan 4,924 jäsentä ja osuuskauppoista erosi 2,934 jäsentä, lisääntyi jäsenmäärä vuoden aikana 13,367:llä. Jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 238,904. Osuuskauppain liikevaihto kohosi viime vuoden

aikana 1,384.3 milj. markkaan. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 18.3 milj. markkaa eli 1.34 %. Myyntipaikkain lukumäärä oli viime vuoden lopussa 1,544. Ne lisääntyivät vuoden aikana 110:llä. Säästökassain tallettajain lukumäärä oli vuoden päättyessä 127,216 ja talletuskanta 279 milj. markkaa. Tallettajain lukumäärä lisääntyi vuoden aikana 16,644:llä ja talletuskanta 15.7 milj. markalla. Vuoden päättyessä oli 89 säästökassaa toiminnassa.

O s u u s t u k k u k a u p p a r. l. OTK:n liikevaihto oli viime vuonna 771.9 milj. markkaa. Kun edellisen vuoden liikevaihto oli 813.5 milj. markkaa, oli liikevaihdon vähenys edelliseen vuoteen verrattuna 41.6 milj. markkaa eli 5.1 %. Liikevaihdon vähentymiseen oli syynä sekä vallinnut pula-aika että myöskin se seikka, että tärkeimpien kulutustavarain hinnat, kuten jauhojen, sokerin, kahvin, olivat edelliseen vuoteen verrattuina 10—30 % halvemmat.

Niinikään OTK:n oman tuotannon määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Oman tuotannon arvo oli viime vuonna 60.9 milj. mk. ja vuonna 1928 64.8 milj. mk. Vähennys oli 3.9 milj. mk. eli 6.1 %. Syyt oman tuotannon arvon vähenemiseen käyvät ilmi seuraavasta:

Tuotannon vähennys oli huomattavin Jääsken ruisjauhomyllyssä. Viime vuonna valmistettiin myllyssä jauhoja kaikkiaan 9.3 milj. kiloa vastaten raha-arvoltaan 25.4 milj. mk. Vastaavat luvut edelliseen vuoteen verrattuna olivat 11.7 milj. kiloa vastaten raha-arvoltaan 36.3 milj. mk. Syynä tuotannon arvon vähenemiseen oli viime kesän melko hyvä sato sekä osuuskauppain pidättyväisyys talvi-varastojen hankinnasta.

Kahvipaahdimon valmistus oli viime vuonna 366,492 kiloa ja raha-arvoltaan 13.7 milj. mk. Vastaavat luvut edellisenä vuonna olivat 223,000 kiloa ja 8.5 milj. mk. Valmistuksen lisääntyminen johtuu luonnollisesti siitä, että perhetalouksissa yhä enemmän aletaan käyttää käytännössä hyvin edulliseksi tulevaa paahdimossa paahdettua kahvia.

Tulitikkutehtaan tuotannon arvo oli viime vuonna 5.3 milj. mk. ilman valtioveroa ja edellisenä vuonna 5 milj. mk.

Neulomon ja käsityöosaston valmisteiden arvo oli viime vuonna 5.8 milj. mk. ja edellisenä vuonna 6.8 milj. mk. Kireän taloudellisen ajan takia oli neulomotuotteiden menekki maassamme viime vuonna ja varsinkin sen loppupuolella kovin heikkoa. Monet yksityisneulomot olivat pakotetut kokonaan lakkauttamaan toimintansa.

Pukimon valmisteiden menekki kasvoi huomattavasti, kun vasta nyt ollaan siirtymässä tehdasmaisesti valmistettujen pukujen käyttöön. Tuotannon arvo nousi viime vuonna 4.5 milj. mk:aan vastaten 2.7 milj. mk. edellisenä vuonna.

Teknokemiallisen tehtaan tuotannon arvo nousi viime vuonna 3 milj. mk:aan vastaten 1.9 milj. mk. edellisenä vuonna.

Suolaamojen valmistusarvo oli viime vuonna 0.7 milj. mk. vastaten 1 milj. mk. edellisenä vuonna.

Viime vuoden aikana valmistui OTK:lle uusi siirtomaa-tavaroiden varastorakennus Katajanokalle Helsinkiin ja uusi tehdasrakennus Sörnäisten tehdasalueelle. Viime mainittuun sijoitetaan margariinitehdas, jonka koneita juuri asetetaan paikoilleen, ja valmistuu tehdas niin, että edistysmielinen osuuskauppaväki jo kuluvan kevään aikana saa oman tehtaansa valmistamaa margariinia.

Vakuutusosakeyhtiö Kansaa saavutti kuluneena vuonna pulakaudesta huolimatta hyvät tulokset. Henkivakuutusosasto myönsi 19,409 henkivakuutusta 192,356,000 mk:n vakuutussummalle. Lisäys vakuutussummassa on noin 4 milj. mk. Uusia hautausvakuutuksia myönnettiin kertomusvuoden aikana 9,340 kpl. 4,670,000 mk:n vakuutussummalle. Henkivakuutusosaston hankintatulos vuodelta 1929 on siis kokonaisuudessaan 28,749 vakuutusta 197,026,000 mk:n vakuutussummalle.

Tapaturmavakuutusosasto myönsi vuoden 1929 aikana 5,978 uutta työväen tapaturmavakuutusta 104.7 milj. m:n työansiosummalle.

Paloapuyhdistys Kansan vakuutuskanta lisääntyi kertomusvuoden aikana 350.5 milj. markalla. Vakuutuskanta oli vuoden päättyessä 1,635.5 milj. mk. Edistyminen on siis edelleenkin ollut ripeätä.

Liiketulokset ja taloudellinen asema.

Viime vuoden bruttoylijäämä on 10,83 %, ollen 0,79 % suurempi edellistä vuotta.

Kustannukset ovat edelliseen vuoteen verraten kohonneet, tehden 11,17 %. Huomattavimmat oli palkka- ja korkomenojen kohoaminen, tehden palkat prosenteissa 5,43, edellisenä vuotena 4,63, korot 2,53, ed. vuotena 1,62. Kustannusten kohoamiseen oli vaikuttamassa pääasiassa huonon raha-ajan johdosta myynnin lasku, siten vaikuttaen varaston suuruuteen sekä korkokannan kohoaminen. Osuuskunnan taloudellinen asema ja tulokset käy ilmi seuraavasta omaisuus- ja tulostaseesta.

Kiuruveden Työväen Osuuskauppa r.l:n
Omaisuuksien 31/12 1929.

V a r o j a:

Rahaa	50,487: 42
Pankkitalletuksia	57,700: —
Arvopapereita	188,379: 88
Tavaravarastot	1,825,003: 90
Saatavat	218,811: 25
Velkakirjasaatava	847: 38
Tilisaatava	142: 88
Irtaimistoa	85,678: 79
Kiinteististöjä	586,646: 30
Autotili	19,493: 78
Tappio	70,612: 16
	<u>Smk. 3,104,803: 74</u>

V e l k o j a:

Tilivelkoja	1,286,280: 77
Tunnusteita	456,038: —
Säästökassatalletuksia	755,434: 16
Osuuspääoma	19,242: 55
Vararahasto	477,443: 90
Muut rahastot	103,213: 90
Tulostilillä	7,151: 26
	<u>Smk. 3,104,803: 74</u>

Tulostase vuodelta 1929.

T u l o j a:

Myynnin ja tuotannon bruttoylijäämä	667,559: 92
Kassa-alennuksia	1,444: 55
Korkohyvityksiä	12,470: 85
Tilikauden tappio	70,612: 16
	<u>Smk. 752,087: 48</u>

M e n o j a:

Myymälöitten palkat ja kulut	360,270: 81
Yleiskulut	156,466: 92
Korkomenot	170,318: 75
Kiinteistökulut	15,908: 14
Ajokustannukset	21,459: 43
Irtaimiston poisto	9,519: 78
Kiinteistön poisto	18,143: 65
	<u>Smk. 752,087: 48</u>

Kiuruvedellä, maaliskuun 14 p:nä 1930.

J o h t o k u n t a.
Anu Koponen.

Emil Ruotsalainen.
Jahvet Huttunen.

Matti Kangaskokko.
Kalle Ålander.

Tilintarkastuslausunto.

Valittuina tarkastamaan Kiuruveden Työväen Osuuskaupan r.l. hallintoa, hoitoa ja tilejä tilikaudelta tammik. 1 p:stä 1929 jouluk. 31 p:ään 1929 olemme tämän tehtävän suorittaneet. Tällöin olemme tutustuneet johtokunnan, hallintoneuvoston ja osuuskunnan pöytäkirjoihin, tavaraluetteloihin, kirjanpitoon ja liikkeen toiminnan tarkkailuun. Tarkastuksen tuloksena saamme esittää seuraavaa:

1. Käteiskassassa oli ylipää 3,202: 68, jotka kirjattiin tilintarkastustilaisuudessa.

2. Liikkeen tulo- ja menoerät olivat todisteiden mukaan kirjatut.

3. Tavaravarastot eivät ole tilinpäätöksessä hinnoitettut täysin hyväksyttävällä tavalla. Ruutanan myymälän saatavat 8,279: — ja neljä kpl. Hankmo-äkeitä, yhteensä 4,060: —, on merkitty kahdesti tavaraluetteloon, josta johtuu yhteensä 12,339: — suuruinen virhe. Lisäksi on jätetty tekemättä 20,076: 64 suuruinen välttämätön poisto, mikä seikka huonontaa vastaavasti tilinpäätöksen perusteita.

4. Kiinteistöt, irtaimisto ja arvopaperit vastasivat niille tilinpäätökseen merkittyjä arvoja.

5. Saatavat, jotka aiheutuvat sääntöjen vastaisesta velkakaupasta, on merkitty tilinpäätökseen b:ttö arvoistaan, vaikka niihin todennäköisesti sisältyy epävarmojakin, jotapaitsi niistä ei ole tehty välttämätöntä oman ja myyntihinnan välistä erotusta vastaavaa 10 % poistoa. Tämä poisto olisi määrälleen noussut 27,486: —.

6. Velat myyjille todettiin asianomaisilta hankituilla tilijäljennöksillä. Oy. Gust. Raninilta ei ollut tiliotetta, mutta ilmoitettiin toiminimen taholta sen saatavasaldo 585: — suuremmaksi osuuskaupan kirjanpidon osoittamaa määrää.

7. Liikkeen rahastot ja muut velkaerät olivat vastavien tilien mukaisina tilinpäätökseen merkityt.

8. Säästökassaliikettä on hoidettu sille vahvistettujen sääntöjen mukaisesti ja OTK:n jatkuvan valvonnan alaisena. Kassareservi oli sen suuruinen ja siten sijoitettu kuin säännöt määräävät.

9. Tarkastuksessa olemme saaneet sen käsityksen, että tilinpäätöksen perusteet ovat virheelliset, kuten tämän lausunnon 1, 3, 5 ja 6 kohdissa käy selville. Liikkeen tuottama tappio johtuu myymäläin n:o 1, 4, 5, 8, 13 ja ruokamyymälän ylimääräisistä mittatappioista, eräiden toimipaikkojen alhaisesta myyntiylijäämästä ja suurien varastojen aiheuttamista ylimääräisistä korkomenoista ja muista liiallisista kustannuksista.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös kirjattaisiin uudelleen *) ottamalla huomioon sitä vastaan esitetyt muistutukset ja että asianomaisille tilivelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1929 vasta sen jälkeen, tällöinkin ehdoilla, että tilikauden kuluessa kertyneet saatavat sitä ennen peritään.

Kiuruvedellä, maaliskuun 19 p:nä 1930.

Auk. Läksy. Lauri Leppäranta. Juho Tikkanen.

Hallintoneuvoston lausunto.

Tarkastettuamme edellä olevan toimintakertomuksen sekä tilintarkastajain lausunnon ja pöytäkirjan, jättää hallintoneuvosto sääntöjen 21 §:n 11 ja 12 kohdan mukaan osuuskunnan varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäväksi, ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin.

Kiuruvedellä, huhtikuun 6 p:nä 1930.

Hallintoneuvoston puolesta:

Ville H. Kämäräinen.

Emil Ruotsalainen.

*) Tilinpäätös kirjattu uudelleen.